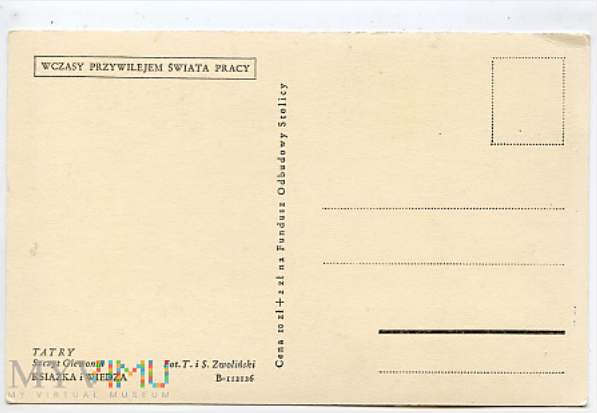
Giewont - krzyż - lata 50

Kolekcja:	Zakopane, Gubałówka, Giewont i bliskie okolice
Muzeum:	MUSEUM TOMATORUM - Pamiątki Przeszłości
Właściciel:	tomator

Datowanie:	1950
Miejsce pochodzenia:	Polska
Stan eksponatu:	Bardzo dobry
Numer/sygnatura producenta:	Książka i Wiedza
Data i sposób nabycia:	2020-02
Data korespondencji:	bez obiegu
Tytuł oryginalny:	Tatry. Szczyt Giewontu
Rozmiar:	9 x 14 cm
Opis:	wyd. lata 50-te XX w. Krzyż na Giewoncie – metalowy krzyż na szczycie Wielkiego Giewontu (1894 m n.p.m.) w masywie Giewontu. Zamontowany tam został przez parafian z Zakopanego 19 sierpnia 1901 roku na pamiątkę 1900 rocznicy urodzin Jezusa Chrystusa. Inicjatywa wyszła od ówczesnego proboszcza zakopiańskiego, Kazimierza Kaszelewskiego. Metalowy krzyż w elementach wykonała fabryka Góreckiego w Krakowie, przywieziono go koleją. Krzyż ma wysokość 17,5 m, z czego 2,5 m jest wkopane w skały, ramię poprzeczne ma długość 5,5 m. Składa się z 400 żelaznych elementów o łącznej wadze 1819 kilogramów, które zostały podwiezione wozami konnymi na Halę Kondratową, a stąd wyniesione na szczyt na plecach. Oprócz metalowych elementów wyniesiono jeszcze 400 kg cementu i 200 płóciennych konewek wody. Montaż trwał 6 dni. Poświęcenia krzyża dokonał 19 sierpnia 1901 r. ks. kanonik kanclerz Bandurski z Krakowa podczas mszy na Giewoncie, w której uczestniczyło ok. 300 osób.

	Krzyż stojący na górującym nad Zakopanem Giewontem stanowi charakterystyczny i dobrze rozpoznawalny element. Można go przez lunetę obserwować ze szczytu Gubałówki. Jest też bardzo niebezpieczny w czasie burzy – ściąga bowiem pioruny. Największy wypadek zdarzył się 19 sierpnia 1937 r., kiedy to podczas pielgrzymki w wyniku uderzenia piorunem zginęły 4 osoby, a 13 zostało porażonych. Największy wypadek zdarzył się 22 sierpnia 2019 r. w wyniku uderzenia piorunem zginęły 4 osoby (w tym dwoje dzieci), a blisko 100 zostało porażonych. W czasie zbliżającej się burzy należy bezwzględnie zejść ze szczytu. Wielki Giewont jest rekordzistą jeśli chodzi o ilość wypadków śmiertelnych w Tatrach – zginęło na nim ponad 50 turystów (dane z 2003 r.), głównie w wyniku uderzeń pioruna i upadków w przepaść, ale również były przypadki zasłabnięć i samobójstw. (WIKI)